

www.Ketab.ir

شناسنامه

سرشناسه: رجب نژاد، محمدرضا، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور: طب اصیل اسلامی توهم یا واقعیت؟ / محمدرضا رجب نژاد.
مشخصات نشر: قم: آوای ابتکار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۷۹۷ ص.
شابک: ۷-۳۸-۶۰۸۶-۶۲۲-۹۷۸-۸۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. [۷۷۹] - ۷۹۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: پزشکی اسلامی
موضوع: Medicine, Islamic*
موضوع: پزشکی اسلامی -- احادیث
موضوع: Medicine, Islamic -- Hadiths*
رده بندی کنگره: ۳۹۷/۳/۲۸۸ R
رده بندی دیویی: ۶۱۰/۹۱۷۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۰۶۵۶۶

طب اصیل اسلامی توهم یا واقعیت؟!*

مؤلف و ویراستار: محمدرضا رجب نژاد

ناشر: آوای ابتکار

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

طراحی: کانون زرین گرافیک

کلیه‌ی حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است

آدرس: قم، خیابان صفائییه، کوچه ۲۸، کوی جلال زاده، فرعی اول، پلاک ۶۹ تلفن: ۳۷۸۳۶۴۲۰ (۰۲۵)

Rajabnejad.mr@iums.ac.ir

توهم یا واقعیت؟!

دکتر محمد رضا رجب نژاد

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران

عاجز از شکر به پیشگاه آن یگانه بی همتای قادر مهربان هستی
بخش، آخرین رسول خدا و اهل بیت معصوم با کرامت او علیهم السلام

تقدیم این اثر کوچک:

به ولی الله الاعظم نور چشم امیر مومنان و زهراى اطهر علیهم السلام
- در راستای فراهم نمودن علم دینی و علوم انسانی اسلامی و تحقق

تمدن نوین اسلامی که با ظهور مبارکش به بار خواهد نشست.

و ارواح طیبه شهیدان در طول تاریخ و امام شهیدان انقلاب
اسلامی و هر آن که حقى براين بنده دارند (به ویژه مرحوم والد).

پیش‌گفتار.....	۱۰
مقدمه: اهمیت علم طب.....	۱۷
فصل اول: برخی اصول طب اصیل اسلامی.....	۲۵
طب اصیل اسلامی یک نعمت بی‌بدیل الهی.....	۲۶
ضرورت و اهمیت طب اصیل اسلامی.....	۳۵
قرآن کتاب هدایت.....	۳۸
مصونیت قرآن از تحریف.....	۴۳
هدف قرآن.....	۴۳
برخی از آیات طبّی قرآن در راستای اثبات معاد.....	۴۸
تفاوت طب اصیل اسلامی با طب سنتی.....	۴۹
طب اسلامی التقاطی.....	۶۰
تعریف مفهوم طب اصیل اسلامی.....	۶۰
موضوع علم طب.....	۸۴
فرضیه تعارض علم و دین در موضوع طب در مسّ شیطان.....	۸۶
رابطه طب اصیل اسلامی با توان ساخت تمدن نوین اسلامی بر محور سلامت.....	۹۱
نظام آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها، مبتنی بر جهان‌بینی مادی و بیگانه با آیات و روایات.....	۹۴
تعریف علم.....	۱۰۱
مبانی علوم تجربی.....	۱۰۵
دقت عالمان در اظهار نظر.....	۱۰۷
توانمندی و گستره طب اصیل اسلامی.....	۱۱۰
طب اصیل اسلامی نیازمند آماده‌سازی.....	۱۱۴
استفاده از دست‌آورد های صحیح همه روش‌های طبّی.....	۱۱۵
ضرورت تدوین طب اصیل اسلامی.....	۱۱۶
برخی از نواقص طب رایج و طب سنتی.....	۱۱۸
پیش‌فرض‌های پژوهش در طب اصیل اسلامی.....	۱۲۰
اصول و مبانی و پیش‌فرض‌شناسی در طب اصیل اسلامی.....	۱۲۵

فهرست

۱۳۳	 رابطه اصول و مبانی و پیش فرض‌ها در طب اصیل اسلامی
۱۳۴	 ضرورت و نقش مبانی (اصول موضوعیه) در تولید علم بر مبنای طب اصیل اسلامی
۱۳۶	 اهمیت و تعریف سلامت در طب اصیل اسلامی
۱۴۱	 کشف نظم و انسجام و هدفداری طبیعت در طب اصیل اسلامی
۱۴۲	 اهداف عالی، اصلی و عام آیات طبی قرآن
۱۵۲	 اهداف فرعی و طرح گزاره‌های آیات طبی قرآن
۱۵۶	 سلامت و بهداشت در طب اصیل اسلامی
۱۶۰	 حفظ الصحة در طب اصیل اسلامی
۱۶۶	 مبانی خداشناسانه طب اصیل اسلامی
۱۶۹	 مبانی جهان‌شناسی طب اصیل اسلامی
۱۷۱	 همه احکام و تکالیف الهی در راستای سلامت روح و جسم
۱۷۳	 مصالح و مفاسد واقعی احکام
۱۷۷	 فلسفه احکام
۱۷۸	 جهان بینی
۲۰۱	 تولید علم و نوآوری در طب اصیل اسلامی
۲۰۲	 الف: نوآوری در تعریف و سلامت و بیماری
۲۰۴	 ب: نقد و بررسی مفهوم سلامت از منظر سازمان بهداشت جهانی
۲۱۶	 پ: قوت تشخیص بدون ابزار در طب اصیل اسلامی
۲۲۰	 ت: استدلال حضرت فاطمه زهرا به پوشاندن بدن زن
۲۲۱	 ث: استخوان و اسرار علمی آن در طب اصیل اسلامی
۲۳۲	 ج: سن یانستگی در طب اصیل اسلامی
۲۴۱	 چ: صلب و ترائب
۲۴۴	 ح: حلال و طیب
۲۵۵	 خ: فلسفه تقدم گوش بر چشم در طب اصیل اسلامی
۲۵۷	 د: ارتباط خواب عمیق با گوش در داستان اصحاب کهف
۲۶۵	 ذ: پرواز پرندگان
۲۷۱	 ر: پزشکی قانونی و اثبات جرم با اثر سر انگشت

ز: تنفس پوست و احساس درد و احساس سوختگی آن	۲۸۰
ژ: نژاد شناسی، شکل و قیافه شناسی در طب اصیل اسلامی	۲۸۴
س: رابطه معرفت نفس و طبایع با سلامتی انسان	۲۸۸
ش: رابطه سلوک عارفان با طبیعت در طب اصیل اسلامی	۲۹۰
ص: رابطه طب اصیل اسلامی با پایه‌ریزی تمدن نوین اسلامی و ضرورت اصلاح نظام آموزشی	۲۹۲
ض: معجون شفا بخش قرآن	۲۹۷
ظ: اکتشافات علمی از طریق وحی	۲۹۹
مفهوم انسان و هدفداری او در طب اصیل اسلامی	۳۰۴
سبک زندگی انسان در طب اصیل اسلامی	۳۰۵
سر منشأ طب	۳۱۷
فصل دوم: جایگاه رفیع طب اصیل اسلامی	۳۲۷
سلامت معنوی در طب اصیل اسلامی	۳۲۸
حفظ الصحه در طب اصیل اسلامی	۳۳۶
تغذیه در طب اصیل اسلامی	۳۴۰
سته ضروری و تنفس و هوا	۳۶۵
روان پزشکی طب اصیل اسلامی	۳۶۸
اقلیم‌شناسی در طب اصیل اسلامی	۳۷۴
توجه به سلامت جنسی در طب اصیل اسلامی	۳۷۹
فلسفه طب و رابطه احکام و ملاک و مناط آن در طب اصیل اسلامی	۳۸۶
چند نمونه از معارف بی‌مانند امام صادق علیه السلام در علوم تجربی در توحید مفضل	۳۹۲
الف: سبک زندگی و حفظ الصحه در طب اصیل اسلامی از منظر توحید مفضل	۳۹۴
ب: چگونگی شنیدن و دیدن در طب اصیل اسلامی از منظر توحید مفضل	۳۹۶
پ: فلسفه ابتلای انسان به دردها و بیماری‌ها در طب اصیل اسلامی از منظر توحید مفضل	۳۹۷
ت: فایده گریه کردن کودک در طب اصیل اسلامی از منظر توحید مفضل	۳۹۸
ث: فایده خروج آب از دهان کودک در طب اصیل اسلامی از منظر توحید مفضل	۳۹۹
ج: سرما و گرما و منافع آن دو	۴۰۰

فهرست

۴۰۱	ج: حکمت عطسه
۴۰۲	ح: طبع زمین و سنگ
۴۰۳	ح: فواید نباتات
۴۰۳	د: شگفتی های قلب
۴۰۴	انتقال بیماری و میکروب ها
۴۰۵	اجزای بدن در طب اصیل اسلامی
۴۰۷	نقش خون در بدن و ارتباط آن با تغذیه
۴۰۸	بیان زندگی انگل در طب اصیل اسلامی
۴۰۹	جایگاه شیر مادر در طب اصیل اسلامی
۴۱۱	زایمان در طب اصیل اسلامی
۴۱۲	سبک زندگی در طب اصیل اسلامی
۴۱۸	اخلاق پزشکی در طب اصیل اسلامی
۴۴۲	خواب در طب اصیل اسلامی
۴۸۵	فصل سوم: برخی روش های درمانی
۴۸۶	برخی از مفاهیم درمانی
۴۸۸	چشم زخم از منظر طب اصیل اسلامی و آثار و ماهیت آن
۵۰۶	تلقین درمانی در طب اصیل اسلامی
۵۱۰	روغن مالی در طب اصیل اسلامی
۵۱۴	حمام درمانی
۵۱۶	آب درمانی در قرآن
۵۲۸	تغذیه درمانی در طب اصیل اسلامی
۵۳۹	درمان بیماری سلامت معنوی
۵۷۱	رابطه بین غم و اندوه با بیماری کوری چشم
۵۷۵	برخی راه های درمان غم و اندوه در طب اصیل اسلامی
۵۸۰	بهداشت و سلامت محیط و جامعه و دفع بیماری

۵۸۱	اثر چرخه ماه بر بدن انسان و رابطه آن بر حجامت در طب اصیل اسلامی
۵۸۶	عقوبت گناه، از جمله عوامل بیماری از منظر طب اصیل اسلامی
۵۹۴	بیماری و بلا، کفاره برخی گناهان
۶۱۲	فایده آلام و بیماری‌ها در طب اصیل اسلامی
۶۱۳	دعا درمانی در طب اصیل اسلامی
۶۲۱	تعویذ و رقیه درمانی بیماری چشم زخم در طب اصیل اسلامی
۶۳۳	درمان بیماری حضرت یونس با کدو
۶۴۸	گیاهان دارویی
۶۵۱	فصل چهارم: پاسخ به شبهات در طب اصیل اسلامی
۶۵۲	بررسی نفی قاطع طب اسلامی
۶۵۴	بررسی جمله «توصیه‌ها و رهنمودهای اسلام در سلامت» به جای طب اصیل اسلامی
۶۶۲	بررسی موضوع مراجعه خود انتم اطهار به طبیبان
۶۷۶	بررسی سندیت رساله ذهبیه
۶۸۱	نفی طب اسلامی بدون ارایه تعریف دقیق موضوع
۶۸۹	بررسی شبهه درمانی نبودن طب اسلامی
۶۹۴	بررسی شبهه بدعت بودن واژه طب اسلامی
۷۰۰	بررسی شبهه وجود طب اسلامی قبل از ظهور اسلام مانند حجامت
۷۰۳	بررسی اتهام اخباری‌گری به طب اصیل اسلامی
۷۲۱	بررسی شبهه «وجود طب اسلامی، آسب زنده به اصل دین»
۷۳۳	توجه به همه زوایای سخن
۷۳۷	پایان سخن در شبهه‌ها
۷۴۳	فهرست اعلام
۷۷۹	فهرست منابع

پیش‌گفتار

هدف اصلی اسلام، سعادت انسان در آخرت است، سعادت در آخرت ممکن نیست مگر به سعادت دنیوی. به طور عموم سعادت در دنیا، با سلامت روحی و جسمی و عافیت میسر است، از این رو، اسلام با طب و حفظ الصحة و سلامت معنوی پیوند خورده است و نمی‌تواند مردم را به سلامت و حفظ الصحة دعوت کند و خود در این زمینه بی‌تفاوت باشد.

هر کدام از روش‌های طبّی مانند طب سنتی، پزشکی رایج، طب مکمل و طب اصیل اسلامی از آن جهت که دارای جهان‌بینی و اصول و مبانی متفاوتی است، روش‌های حفظ الصحة، سلامت، عافیت و درمان نیز متفاوت می‌باشد. تفاوت طب سنتی با پزشکی رایج و هر دو با طب مکمل با شاخه‌های متعدد آن، در جهان‌بینی و پیش‌فرض‌ها و اصول و مبانی است. در عین حال هیچ روش طبّی در صدد نفی کامل دیگر روش‌های طبّی نیست. زیرا هر کدام از روش‌های طبّی به انسان، مفهوم سلامت و چستی بیماری از منظر جهان‌بینی خاص به خود نگاه می‌کند. نباید یک روش طبّی با اصول و مبانی آن، حاکم و سیطره بر دیگر روش‌ها داشته باشد.

کسی که مدعی است «چیزی به نام طب اسلامی نداریم» همان خطای استراتژیک را می‌کند که گروهی دیگر نیز معتقدند «طب اسلامی وجود دارد» اما در عمل، مقصودشان طب اسلامی التقاطی و مخلوط از طب سنتی ایرانی، هندی و یونانی و بخشی هم از طب اصیل اسلامی است.

گروه دوم چند ویژگی دارند، از جمله این که معتقدند همه بیماری‌ها را می‌توان با طب اسلامی به همان ماهیتی که بیان شد، درمان کرد و برخی از همین گروه بر این باورند که طب رایج، ناکارآمد و استعماری است. هر دو گروه راه به خطا رفتند.

آیا طب اصیل اسلامی، همان طب سینوی و رازوی است که آنان تعریف و ارایه نمودند؟ آیا طب اصیل اسلامی، همان طب دوره اسلامی است؟ تفاوت طب اصیل اسلامی با طب دوره اسلامی مانند طب ابن سینا و رازی و طب مکمل و پزشکی رایج در چیست؟ آیا این روش‌های طبی وجه اشتراک نیز دارند؟...

اگر گفته شود، طب اصیل اسلامی، همان طب سنتی است، دیگر بررسی و پژوهش در طب اصیل اسلامی، سالبه به انتفاع موضوع خواهد بود و اگر بنا است پژوهش صورت گیرد، موضوع آن طب سنتی خواهد بود، نه طب اصیل اسلامی.

آنگاه می‌توان در طب اصیل اسلامی پژوهش کرد که بر این باور باشیم، طب اصیل اسلامی هم در مفهوم بیماری و سلامت و هم در پیشگیری و حفظ الصحة و هم در برخی از درمان‌ها، روش مستقل و جداگانه با جهان‌بینی توحیدی ارایه دهد.

این نخستین پیش‌فرض طب اصیل اسلامی است که نیازمند بررسی عمیق می‌باشد. یعنی بپذیریم که طب اصیل اسلامی، روش جدیدی در طب مانند تعریف سلامت، بیماری، موضوع طب، حفظ الصحة، سلامت معنوی ... ارایه می‌دهد که می‌بایست آن را از منابع کشف و استخراج، استنباط و تدوین نمود. شبیه همان کاری که در فقه و اصول انجام گرفته، در طب اصیل اسلامی و یا اقتصاد اسلامی، علوم انسانی اسلامی، روانشناسی اسلامی، مدیریت اسلامی، جامعه‌شناسی اسلامی، زیست‌شناسی اسلامی، حقوق اسلامی، حکومت اسلامی... و یک کلام، در علم دینی می‌بایست صورت گیرد. باید به جد توجه داشت که صرف جمع‌آوری تعدادی روایات و آیات در نام‌گذاری علوم یاد شده کافی نیست.

مگر ممکن است هدف اسلام، هدایت باشد، بدون دارا بودن اقتصاد و حقوق و سبک زندگی و سلامت و بیماری، ... انسان‌ها به هدایت فراگیر و همه‌جانبه و راستین رهنمون شوند.

این که گاه یک نفر ادعا می‌کند: «چیزی به نام طب اسلامی نداریم»، گاه فرد دیگری می‌گوید: «اقتصاد اسلامی نداریم»، دیگری می‌گوید: «مدیریت اسلامی نداریم»، روز دیگری یکی می‌گوید «علم دینی نداریم»، آن دیگری می‌گوید: «حکومت اسلامی نداریم» و آن یکی مدعی است: «تمدن نوین اسلامی وجود ندارد»... یا از سر جهالت و نادانی است و یا از روی هوای نفس و فروختن آخرت برای دنیای فانی است و کار هر دو گروه، خطای بس بزرگی است.

مگر ممکن است، اسلام به اهداف خود دست یابد، بدون داشتن حکومت اسلامی. حکومت اسلامی نیز نمی‌تواند به یکی از اهداف بلند خود برسد، مگر با دارا بودن «علم دینی» است. علم دینی یعنی علم اقتصاد اسلامی، علم مدیریت اسلامی، علم جامعه‌شناسی اسلامی، علم روانشناسی اسلامی، علم تعلیم و تربیت اسلامی، علم طب اصیل اسلامی در راستای تحقق بخشیدن به عافیت و سلامت فراگیر و جامع دنیوی و اخروی. همه اینها می‌بایست تدوین و تنظیم گردد.

یک پایه اساسی ساخت تمدن نوین اسلامی، تدوین علم دینی است، بدون طب اصیل اسلامی و تاریخ پزشکی دوره تمدن اسلامی، پایه ریزی تمدن نوین اسلامی در طب غیر ممکن است.

به اجرا در آوردن دستور قرآن مجید مبنی بر قاعده نفی سبیل در جامعه اسلامی در بخش سلامت و عافیت، ضرورت شناخت و تدوین و بحث و بررسی از چیستی مفهوم طب اصیل اسلامی را بیانگر است. ممکن نیست در سلامت و عافیت و حفظ الصحه، تشخیص و درمان و سبک تغذیه و زندگی، با جهان‌بینی سکولار، اقدام به ساخت تمدن نوین اسلامی نمود و سلامت و عافیت جامع مبتنی بر ارزش‌های الهی و انسانی را گستراند.

کدامین علم بر خاسته از جهان‌بینی سکولار می‌تواند درک کند که لقمه حرام چه اثر سوء در قرب انسان به خدای سبحان دارد؟! آن روش طبی و آن علوم برای این منظور ساخته نشده است. طب اصیل اسلامی بر خاسته از متن وحی و اسلام ناب بر اساس اجتهاد فقهاتی شکل گرفته و می‌بایست تدوین گردد.

طب اصیل اسلامی در راستای تعالی و تکامل مادی و معنوی انسان و عبودیت و قرب او و رشد سعادت جامعه است. تنها هدف طب اصیل اسلامی درمان بیماری‌های جسمی نیست و حتی تعریف مفهوم و چیستی بیماری و سلامت در آن، متفاوت با سایر روش‌های طبی است. از این رو، درمان نیز نباید مانع از قرب انسان گردد و سبب ایذاء سایر موجودات و طبیعت شود. طب اصیل اسلامی، طبیعت انسان را معتدل می‌کند، تا موجودی آسمانی شود و در خدمت عبودیت و بندگی او قرار گیرد.

طب اصیل اسلامی دارای سلامت معنوی قوی و استوار، پیش از انعقاد نطفه تا چشم بستن از این دنیا، نبود بن بست در سلامت معنوی، دارای اصول و مبانی، گسترش مفهوم سلامتی و بیماری، بهداشت محیط و انس با طبیعت، جنین‌شناسی و شکل‌گیری انسان و مراحل رشد، بارداری و زایمان، تربیت، اجزای بدن، راه‌های طول عمر، حواس پنج‌گانه، تغییر جنسیت، اخلاق پزشکی، حق حیات جنین، ضمان پزشک، قاعده احسان و برائت، اذن، احکام فقهی پزشکی، موضوع خواب، گیاهان دارویی، آب درمانی، میوه‌ها و سبزیجات در قرآن مانند نخل و زیتون، انجیر و انار، پیاز و خرما، انگور و ریحان، عدس و کدو، سیر و خیار و کافور و زنجبیل، از اطعمه و اشربه، از رنگ‌ها و زناشویی، از طهارت و خبائث، از عافیت و سبک زندگی مبتنی بر سلامت، از رایحه درمانی، از طبیعت‌شناسی و تأثیر انسان بر طبیعت و بر عکس، از حیات طیب و روح و روان، از رابطه غم و اندوه و بیماری‌های جسمی، از علم النفس تا سلامت معنوی و بسیاری از موضوع‌های دیگر.

کدام روش طبی است به جز طب اصیل اسلامی که موضوع طب و هدف و غایت طب را آن چنان استوار بیان فرموده که تا جهان باقی است، این نوع نگاه و تعریف‌ها از طب و هدف و غایت آن جاودان و جاری و ساری است.

کدام روش طبی است که در سلامت معنوی، روانشناسی و روان پزشکی مانند طب اصیل اسلامی ایده‌ها و نظریات محکم و قاطع و ابدی، بدون هیچ ضرر و عوارض، ارایه داده است به جز طب اصیل اسلامی. به واقع دستورات طب اصیل

اسلامی در این بخش، گنجینه و ذخیره و امانت الهی بر بشریت است، به گونه‌ایی که عمل به این دستور العمل‌ها، فرد و جامعه را در سلامت معنوی ضمانت می‌کند. عمده نگاه طب اصیل اسلامی، حفظ الصحة جامع و درمان بیماری سلامت معنوی و بسط و گسترش و تعمیق سلامت معنوی و تبیین سبک زندگی است که در صورت تطبیق رفتار و زندگی خود و جامعه و محیط با آن، سلامت و عافیت، فراگیر خواهد بود.

کدام روش طبی است که علم النفس آن، انسان‌شناسی و شناخت روح و روان و رابطه آن با جسم و تن، این همه کامل باشد به جز طب اصیل اسلامی. سلامت معنوی مبتنی بر طب اصیل اسلامی از آن جهت که اصول و مبانی آن بر گرفته از وحی است، هم سلامتی و هم بیماری و علل به وجود آورنده بیماری و هم راه‌های ارائه شده برای درمان، بسیار کارآمد است.

قائلان به طب اصیل اسلامی مانند اقتصاد اسلامی... معتقد به فقاہت اجتہادی متداول و رایج در حوزه‌های علمی و فقه جواهری است. منابع و ادله استنباط را کتاب، سنت، اجماع و عقل می‌دانند و روش شناخته شده و مقبول در روایات وارد شده در طب و اقتصاد و سایر علوم، می‌بایست مورد بررسی قرار گیرد.

ما به طب اصیل اسلامی، حقوق اسلامی، اقتصاد اسلامی، علوم انسانی اسلامی، عرفان اسلامی، جامعه‌شناسی اسلامی، روانشناسی اسلامی، مدیریت اسلامی، علم دینی و در یک سخن، حکومت اسلامی اعتقاد داریم که بر قرائت فقاہتی و اجتہادی استوار است، نه جهان‌بینی مبتنی بر علوم سکولار و قرائت اخباری مورد ادعای مخالفان علوم انسانی اسلامی.

اصولا با قرائت علوم سکولار و مسلک اخباری در هیچ بخش از حاکمیت اسلامی، نمی‌توان به تمدن نوین اسلامی دست یافت. معجزه انقلاب شکوهمند اسلامی بر پایه فقاہت اجتہادی شکل گرفت.

جریان فکری که در جهان‌بینی و اصول و مبانی و روش‌شناسی دچار آسیب شود، نمی‌تواند به واقع برسد و مفید واقع شود. این جریان‌های فکری مانند سوار کاری

است که بر مرکب تندرو نشسته، اما چون نقشه رسیدن به مقصد را نمی‌داند، از مسیرهای پر پیچ و تاب راه، بی‌اطلاع است، هر حرکت او، چیزی جز دور شدن از مبدأ و گرفتار شدن در بیراهه نیست.

تولید علم و نوآوری در طب، ساخت تمدن نوین اسلامی بدون درک درست و پیاده‌سازی طب اصیل اسلامی و تاریخ پزشکی دوره تمدن اسلامی، ممکن نیست. شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی در طب، با ورود این مباحث به دانشگاه‌ها صورت می‌گیرد و یک پایه اساسی دانشگاه اسلامی با آیات و روایات طب اصیل اسلامی با مطالعه و بررسی آن در دانشگاه‌ها ریخته می‌شود.

لزومی ندارد که طب اصیل اسلامی در روش‌های حفظ الصحة و دارو و درمان و سایر موارد که مربوط به طب است، از سایر روش‌های طبی تبعیت نماید. چه این که هیچ روش طبی دیگر شایسته نیست، از سایر روش‌های طبی تبعیت نماید. اگر همه روش‌های طبی، یک نوع روش درمان داشته باشد و برای درمان، همه روش‌های طبی موظف باشند از همان منظر نگاه کنند، دیگر معنا ندارد که روش‌های طبی متفاوت باشد. هر روش طبی، جهان‌بینی مخصوص به خود دارد. به عنوان مثال تعویذ درمانی از جمله روش‌هایی است که در طب اصیل اسلامی پیش‌بینی شده است.

هیچ علمی بی‌طرف نیست. همه علوم دارای جهت است. چون علوم، زاییده نوع جهان‌بینی و ارزش‌ها است. دانش بر گرفته از جهان‌بینی مادی و سکولار با دانش شکل گرفته از جهان‌بینی توحیدی و الهی بسیار متفاوت است.

این خطا است که گفته شود طب، یک علم است و علم دارای جهت و جهان‌بینی نیست. موضوع طب که انسان است، هدف طب که سلامتی است، در هر جهان‌بینی، متفاوت می‌شود. به واسطه جهان‌بینی است که حتی هندسه اقلیدسی و غیر اقلیدسی با هم متفاوت می‌شود. البته میزان تأثیر‌پذیری علوم از جهان‌بینی، یکسان نیست. بنابر این به یقین در استنباط طب اصیل اسلامی نباید از جهان‌بینی سکولار بهره گرفت.

این سخن نادرست است که گفته می‌شود، علم، بی تفاوت است و پسوند و پیشوند بردار نیست. اصولاً هیچ علمی بی طرف نیست. مبادی علوم انسانی مبتنی بر اسلام، غیر از مبادی علوم انسانی جهان بینی سکولار است

اقتصاد بر گرفته از اندیشه سکولار و مادی، با اقتصاد اخذ شده از جهان بینی توحیدی، تفاوت ماهوی دارد. بنابر این کسانی که می‌گویند اقتصاد اصیل اسلامی نداریم، اینان طب اصیل اسلامی، روانشناسی اسلامی را هم قبول ندارند. اینان یا جاهل و نا آگاه هستند و یا مغرض و از هوای نفس سخن می‌گویند.

طب اصیل اسلامی، سرمایه بی‌مانندی برای علوم پزشکی و روانشناسی و روانپزشکی اسلامی و سلامت معنوی اسلامی است که می‌توان بر مبنای آن، مکتب فکری در این حوزه‌ها استخراج و تنظیم نمود و به جهانیان عرضه کرد.

به یقین تولید علم و نوآوری در سلامت معنوی بدون نظریات طب اصیل اسلامی ممکن نیست. یکی از پایه‌های اساسی ساخت تمدن نوین اسلامی بر پایه «سلامت معنوی اصیل» استوار است و بدون بهره‌گیری از این ذخیره طبی، شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی غیر ممکن است. چون هماهنگ و موافق با فطرت و جان آدمی و طبیعت و نظام هستی است.

طب اصیل اسلامی، نعمت بزرگ الهی است که خدای سبحان به بشریت منت نهاد، تا چگونه زیست سالم به همراه عافیت، حفظ الصحة و حیات طیبه را بر ما تعلیم فرمود.